א) סנהדרין מט:, ב) [לעיל לה:], ג) [זבחים יח:],
ד) סנהדרין כב: פג: מענית

יז: מו"ק ה. זבחים יח: כב:, ד) [לימי בקרא], ו) [ל"ל

ל א מיי׳ פ״ח מהלכות כלי יח ב שם הלכה ים ג שם פ"י הלכה ב ג קט פיית הלי יד: ב ד ה מיי שם פיים הלי יד: בא ו שם פיים הלי ג: בב ז שם פייז הלי טו:

רבינו חנגאל אתו שמעיה ואבטליון למיהב שלמא לכהן גדול, א״ל ייתי בר אהרן לשלם, אמר להו ייתון בני עממין לשלם כו׳. ירושלמי [למה] משמש בפנים בבגדי בד, א"ר חייא רר ארא רשירוח של מעלה בו אבא כשיוות של מעלה. [כך שירות שלמטה] מה למעלה ואיש אחד בתוכם לבוש בדים, אף משרת למטה כתנת בד קדש ילבש. ולמה בחוץ בח', א"ר חנינא כנגד המילה שהיא לח׳ מים, כדכתיב בריתי היתה אתו. ולמה אינו נכנס לפנים בכגדי זהב, א"ר לוי אין בכגדי זהב, א"ר לוי אין קטיגור נעשה סניגור. כהן גדול משמש בשמנה כלים כו׳. ת״ר בגדים שנאמר משזר ח' נמצא המעיל י"ב, נמטר המצר החשן ואפוד בי, והחשן ואפוד כ"ח. חוטן כפול ששה מנא לן. ופשטנא שיתא שש כתיבי בבגדי לבן ואלו הן, ושבצת הכתונת שש. . ועשית מצנפת שש. ויעשו את הכתנות שש מעשה אורג את הכתנות שש מעשה אה ג וגו'. ואת המצנפת שש ואת פארי המגבעות שש. ואת מכנסי הבד שש משזר. ואת ומגבעת אחת היא. קרא אחת לגופיה שיהיו של בוץ והוא פשתים. גמרא גמירי לה דהאי בד פשתים הוא ואתא יחזהאל ואסמכה אקרא שזורין. וחד שיהא חוטן כפל ששה. וחד לשאר בגדים . לשאר מינין שיהו גם הם , ... גם וום חוטן כפול ששה. וחד לעכב פסולין הן. שש חוטן כפול ששה כמשמעו, אלא משזר שטה כמשמעה, אלא משה שמונה מנא לן. ואמרינן כתוב בשולי [ה]מעיל שלשה מינין, תכלת וארגמן ותולעת שש משזר ארבעה מינין. והן בכל אחד ו' הרי כ״ד. ויליף שולי [ה]מעיל מפרכת משזר בגזירה שוה, מה בפרכת כ״ד חוטין אף שולי המעיל כ״ד חוטין. ובשולי המעיל ג׳ מינין נמצאו ח׳ חוטין בכל מין. ח' בתכלת. ח' בארגמן. מין. ח' בתולעת שני. ואמאי לא יליף שולי המעיל מן האפוד והחשן דאינון כ״ח חוטין, משום דכתיב בהו זהב, ושולי המעיל ופרכת לא כתיב בהן זהב. אדרבה דנין כלי מכלי לאפוקי פרכת דאהל הוא. ושנינן אלא שולי המעיל מן האבנט גמר. דאית ביה ד' האבנט גמו, האחו ביה הי מינין וכתיב ביה נמי [זהב]. רב אשי אמר שולי המעיל מן האפוד לא יתכן ללמד ממנו להיות חוטין כ״ח כי בשולי המעיל שלשה מינין . אם תעשה בכל מין ט' לא אם תנשה בכל מין ט לא יבואו אלא כ"ז חוטין, אם נעשה י' בכל מין הנה ל', לעשות שנים מהן ט' ט' ואחד י'. ועשית כתיב שיהיו כל החוטין שוין, הילכך לא אפשר ולפיכך לא גמר מיניה. מעיל י״ב חוטין הוא, מין אחד תכלת שנאמר ועשית

לאימא עמרא. מדלא פריך ואימא קנבום שגם הוא עולה בד בבד היה מדקדק רבינו אפרים זל"ל דמה שאנו קורין קנבוס הוא פשתן ואסור לתפור בו בגדי למר ורבינו חיים כהן זל"ל דוחה דהא דלא פריך ואימא קנבוס משום דבגדים כתיב וכל בגדים

> רילב״א התינח לתנא דבי ר' ישמעאל דסבר הכי אבל לרבנן דפליגי עליה ומחייבי כל בגדים בלילית מאי איכא למימר וליכא למימר דכ"ע אית להו דתנא דבי רבי ישמעאל אלא דגבי לילית דוהא מחוייבים כל בגדים דמרבינן להו מדכתיב הכנף מין כנף י) א״כ מאי פריך בריש פ״ק דיבמות (דף ד:) והא תנא דבי רבי ישמעאל לית ליה דרבא ומנא ליה הא אי משום דקאמר בפרק במה מדליקין (שבת דף כו:) אף כל למר ופשתים ומסיק התם דלנינית אינטריך לימא דאינטריך אף כל נמר ופשחים לאיתויי כלאים ואע"ג דכלאים בהדיא כתיב בהו למר ופשתים נימא דאינטריך אף כל כדי לאפנויי נמר ופשתים למאי דלא ידע אכתי התם דהפנאה משעטנו נפקא עד מסקנא אלא ע"כ הכנף הוי פי' הבגד וכאילו כתב הבגד ולהכי פריך ע"כ תנא דבי רבי ישמעאל לית ליה דרבא דאם איתא דמחייבי בלילית כל בגדים מיתורא דהכנף אם כן מאי האי דקאמר ופרט באחד מהם למר ופשתים אף כל למר ופשתים אדגמר מנגעים דהוי למר ופשתים נגמר מלילית דכתיב הכנף דהוי כמו הבגד ומיירי אפי' בשאר בגדים ולא דמי לאו בגד דמרבינן מיתורא דאו דכתיב גבי שרלים שאר בגדים אפי׳ לתנא דבי ר' ישמעאל בפרק במה מדליקין (ג"ז שם) ואפילו הכי לא פרכינן אדגמר ר' ישמעאל מנגעים ליגמר משרלים דאפילו שאר בגדים דהתם גבי שרלים משמעות בגד אינו אלא למר ופשתים ומאו הוא דמרבינן לשאר בגדים להכי ליכא למילף משרלים סתם בגדים הכתובים בתורה ולימא דכל בגדים בכלל אבל הכא הכנף כמו הבגד ואי סבירא ליה דרבא נגמר מהכנף לומר דכל היכא דכתיב בגדים בסתם כל בגדים בכלל ולמאי דפרשינן פ' שני דובחיסיי דמכל גרעין של פשתן עולה קנה אחד ולא שני קנים מגרעין אחד ניחא דלא הוה מצי למיפרך ואימא קנבוס דקים ליה לגמרא דכמה קנים עולים מגרעין

כדפרכינן לקמן אדרבה נילף משוליו

סתם שבתורה למר ופשתים והחשה

אחד. כל זה דקדק ריב״א: וילית משור משור מפרוכת מה להלן ב"ד ובו'. אין להקשות אדרבה נילף הכי מה להלן חוטן כפול ששה אף כאן כל חד ששה הרי י״ח ותו לה די״ל דתיבת משור גמר ממשור דהתם מה להלן השוירה כ"ד אף כאן השזירה כ"ד כי התם אי נמי י"ל אם איתא דלא הוה אלא י"ח מאי אינטריך שש יתירא למעיל שלא גאמר בו שם שיהא חוטו כפול ששה תיפוק ליה דנילף תכלת תכלת מפרוכת מה להלן תכלת שלה ששה אף מעיל שכולו תכלת חוטו כפול ששה ולא הוה מצי למיפרך

מריח מים. בני תורה: לסוף אחו שמעיה ואבטליון לאיפטורי מיניה. ליטול רשות ממנו ולפרוש ללד ביתן: ייתון בני עממין לשלם. לשון גנאי הוא לפי שבאו מבני בניו של סנחריב כדאמרינן במסכת גיטין (דף מ:): דעבדי עובדה דההרן. רודפי שלום: דלה עבד מריח מים יפריח ועשה קציר כמו נמע:

ויום מוב היה עושה לאוהביו: ת"ר מעשה

בכהן גדול אחד שיצא מבית המקדש והוו

אזלי כולי עלמא בתריה כיון דחזיונהו

לשמעיה ואבטליון שבקוהו לדידיה ואזלי

בתר שמעיה ואבטליון לסוף אתו שמעיה

ואבטליון לאיפטורי מיניה דכהן גדול אמר

להן ייתון בני עממין לשלם אמרו ליה ייתון

בני עממין לשלם דעבדין עובדא דאהרן

ולא ייתי בר אהרן לשלם דלא עביד עובדא

דאהרן: מתנר' סאכהן גדול משמש בשמונה

כלים וההדיום בארבעה בכתונת ומכנסים

ומצנפת ואבנם ימוסיף עליו כ"ג חשן ואפוד

ומצופת ואבנם בנוטן בעל באורים ותומים ומעיל וציץ באלו נשאלין באורים ותומים

וא יואין נשאלין אלא למלך ולאב ב"ד ולמי

שהציבור צריך בו: גב" ת"ר דברים שנאמר

בהן שש יחומן כפול ששה ימשור שמונה

ימעיל שנים עשר יפרוכת עשרים וארבעה

חושן ואפוד עשרים ושמונה חומן כפול

ששה מנא לן דאמר קרא יויעשו את

הכתנת שש ואת המצנפת שש ואת פארי

המגבעות שש ואת מכנסי הבד שש משזר

חמשה קראי כתיבי חד לגופיה דכיתנא

ניהוו וחד שיהא חומן כפול ששה וחד

שיהיו שזורין וחד לשאר בגדים שלא נאמר

בהן שש וחד לעכב מאי משמע דהאי

שש כיתנא הוא אמר רבי יוסי ברבי חנינא

ידאמר קרא בד דבר העולה מן הקרקע

בד בד ואימא עמרא עמרא איפצולי

מיפצלא כיתנא נמי איפצולי מפציל כיתנא

אגב לקותיה מפציל רבינא אמר מהכא יפארי פשתים יהיו על ראשם ומכנסי פשתים י

יהיו על מתניהם אמר ליה רב אשי הא מקמי

דאתי יחזקאל מאן אמרה ולמעמיך יהא

דאמר רב חסדא דבר זה מתורת משה רבינו

לא למדנו מדברי יחזקאל בן בוזי למדנו יכל

בז נכר ערל לב וערל בשר לא יבא אל

מקדשי ◌ּ(לשרתני) הא מקמי דאתי יחזקאל

מאן אמרה אלא גמרא גמירי לה ואתא

יחזקאל ואסמכה אקרא הכא נמי גמרא גמירי

לה ואתא יחוקאל ואסמכה אקרא משור

שמונה מנא לן דכתיב יויעשו על שולי

המעיל רמוני תכלת וארגמן ותולעת שני

משור ויליף משור משור מפרוכת מה להלן

עובדה דההרן. שהוניתנו אונאת דברים ואמר מר (ב"מ נה:) לא תונו איש את עמיתו (ויקרא כה) באונאת דברים הכתוב מדבר אם היה בן גרים לא (א) יאמר לו זכור מעשה אבומיך: בותבי' בכחונת ומכנסים וכו'. אהדיוט קאי: באנו נשחלים. כהן הנשחל בחורים ותומים לריך גכז' ללבוש שמונה בגדים: דברים שנאמר בהן שש. כולה מפרש לקמן: חוטן כפול ששה. ששה כל מין ומין שבו: משור. בלא שש ואין זאת אלא רימונים: שמונה. כל חוט של כל מין שבו כפול שמונה ועל פי חשבון זה מעיל שכולו מין אחד חוטו כפול י״ב פרוכת חוטו כפול כ"ד שכל מינין שבה כפולין יחד וכולה מפרש לה לקמן: חמשה קראי כתיבי. גבי הדדי והוה סגי ליה בחד ונכתביה לבסוף: ה"ג ויעשו את הכתנות שש ואת המלנפת שש וחת פחרי המגבעות שש וחת מכנסי הכד שם משור. וכד הוח שש הרי חמשה וההיא דאבנט לריך למיכתב על כרחך דאיכא מיני אחריני בהדיה: שיהו שזוריו. יחד כולן ששה: לשחר בגדים שלח נחמר נהן שש. שיהא אף הן חוטן כפול ששה ולקמן מפרש מאי נינהו: דבר העולה מן הקרקע בד בד. הפשתן והקנבום אין להן בדים וענפים כעלים אלא עלין ואין הפשחן בא אלא מן הקנה האמצעי: מפצל. יש בו נימא מתחלקת לשתים. ואל תתמה שאף בשער זקן התחתון מלוי כן: כיתנה נמי מפליל. כשכותשין אותו נחלק לכמה פיצולין: אגב לקוחיה. שמקישין עליו: פארי פשתים. ובתורה כתיב ואת פארי המגבעות שש: בן נכר. שנתנכרו מעשיו לאביו שבשמים שהוא ערל לב וכן ערל בשר שמתו אחיו מחמת מילה לא יבא אל המקדש: מאן אמרה. מאין למדו דבר זה ששנינו בפרק שני דובחים (דף טו:) שהכהן ערל עבודתו פסולה: מה להלן עשרים וארבעה. שהרי ד' מינין יש בה וכל מין ומין כפול שש אף כאן כ"ד וכאן ג' מינין יש דהוו להו כל חד וחד

תמני: חלה מהבנט. דיש בו נמי

ארבע מינין וכל אחד כפול ששה

לח"כן, ז) (דף יח:), תורה אור השלם 1. וַיַּעֲשׂוּ אֶת הַכָּתִנֹת שֵׁשׁ מעשה ארג לאהרן ולבניו: וְאֵת הַמִּגְנָפֶּת שֵׁשׁ וְאֶת פַּאֲרֵי הַמִּגְנְבָּעת שֵׁשׁ וְאֶת

מבנסי הַבַּד ששׁ מִשׁזֵר: שמות לט כז-כח 2. פַּאֲרֵי פִּשְׁתִּים יִהְיוּ עַל ראשָם וּמִבְנַסֵי פַּשְׁתִּים יִהְיּוּ עַל מָתְנֵיהָם לא יִחְגָּרוּ בָּיָוע: יחזקאל מד יח 3. בֿה אָמֵר אֲדֹנִי יֵי בָּל בֶּן נַבָּר עֶרֶל לַב וְעֶרֶל בְּשִּׁר נַבָּר עֶרֶל לַב וְעֶרֶל בְּשִּׁר לֹא יָבוֹא אֶל מִקְדְשִׁי לְבָל בָּן נַבָר אֲשֶׁר בְּתוֹןְרְ בְּנֵי יָשֶׁרְאַל: יחזקאל מד ט יַשְׂרְאַל: יחזקאל מד ט 4. וַיִּעֲשׁוּ עַל שׁוּלֵי הַמְּעִיל רִמּוֹנֵי תְּבַלֶּת וְאַרְגָּמְן

יָביינג ייָבּבְּיִר: וְתוֹלַעֵת שָׁנִי מְשְׁזְר: שמות לט כד 5. וְעַשִּׁיתַ חֹשֵׁן מִשְׁפָּט מעשה חשב כמעשה אפד תַעשָׁנוּ זָהָב הְבַלֶּת וְאַרְגָּמְן ותוֹלַעַת שָנִי וְשֵׁשׁ מְשְׁזְר תַּעֲשָׂה אֹתוֹ: שמות כח טו ָּרֶעְשִּׁיתָ עַל שׁוּלָיו רִּמּנֵי וְעָשִּׂיתָ עַל שׁוּלָיו רִמּנֵי תכלת וארגמן ותולעת שני על שוּלְיו סָבִיב וּפַּעֲמֹנֵי זָהָב בְּתוּכָם סָבִיב:

שמות כח לג 7. וְעָשִּׁיתָ אֶת מְעִיל הָאֵפּוֹד בְּלִיל וְּנִבֵּלֶת: שמות כח לא

הגהות הב"ח (h) רש"י ד״ה דלא עבד כו' ואמר מר אל תונו (ט״ס :()fɔ

הגהות הגר"א [א] מתני' ולאב"ד. ל"ל ולב"ד ווכ"ה במשניו' ובר"ח (סוף פרקין

מוסף רש"י

דבר העולה מן הקרקע בד בד. קנה יחידי מכל גרעין ואין צ' קנים עולים מגזע אסל (זבחים יווי). דבר זה. לכהן על פסול דבר זה. ---י ברי) כל לעבודה (סנהדרין כב:). כל בן נכר ערל לב. כהן בן גבו עול לב. פון מומר לעבודת כוכבים שהוא ערל לב ונתנכרו מעשיו לאביו שבשמים (סנהדרין פג:) שנתנכרו מעשיו מחמת ערלת לבו שהוא ערל לב לשע (זבחים יח:). **וערל** מילה (סנהדרין שם ושם חבחים שם) ולא רלו למולו שיראים פן ימות גם הוא כאחיו (מו"ק ה.). לא יבא אל מקדשי. והיינו חוהרה באקו שי. והייתי מהאנה רי קבלה בעלמא ולא לקי עלה (סנהדרין פד.).

תום' ישנים

אמר רבי זירא אמר קרא כו' חמשה קראי כתיבי כו'. בפי' ר"ח גרים שיתח שש כתיבי ואלו הן ושבלת הכתונת שש ועשית מלנפת שש (ועשו) [ויעשו את הכתנת שש ואת]

וכששחרן יחד הוו להו כ"ד: מעשנו עשרים וארבעה אף כאן עשרים וארבעה כחיב. בחשן לפיכך אין למידין ממנו: דהוה כל חד וחד תמני ונילף מחשן ואפוד ועשית. כתיב ברימונים שיהו עשויות מה להלן עשרים ושמונה אף כאן עשרים כל המינין שבו שוות הלכך לא ושמונה דנין דבר שלא נאמר בו זהב מדבר : וכו' . אפשר בכ״ח דהיכי ליעביד שלא נאמר בו זהב לאפוקי חשן ואפוד שנאמר בהן זהב אדרבה דנין בגד מבגד לאפוקי פרוכת דאהל הוא אלא דנין מאבנט ודנין בגד ודבר שלא נאמר בו זהב מבגד ודבר שלא נאמר בו זהב ואין דנין דבר שאין בו זהב מדבר שיש בו זהב רב מרי אמר יתעשנו כתיב תעשנו לזה ולא לאחר רב אשי אמר יועשית כתיב שיהיו כל עשיות שוות והיכי נעביד נעביד תלתא דעשרה עשרה הוו להו תלתין נעביד תרי דתשעה תשעה וחד דעשרה אמר קרא ועשית שיהיו כל עשיותיו שוות מעיל שנים עשר מנא לן דכתיב יועשית את מעיל האפוד

דשוליו נמי אין חוטן כפול אלא ששה: ימורים מחד קרא מדלא מיני הכל (מעשה) נעשון משם, אומר רינ"א כי מלגפת מונגעות הכל אחד מומין בראש, אל המלגפת היא בראש בהן בדול משום היא מנוכח של היא מיל מלגפת ווגבעות הכל אחד מומין בראש היא היא מיל המלגפת היא לדי מומים שביא בקולה היא מיל היא מיל היא לא הראש. מיל היא מיל אומים באלה היא מיל אומים שהיא בקולה היא מיל היא לא הראש בהיא ביש באלה ביש באלה בין בין להיו מומים שביא בקולה היא מל אים אומים שהיא בקולה היא לא מיל מומים שהיא בקולה היא לא מיל מותים שהיא בין מות שביא בשלה ליבי דומה לשל בין מות שביא בין לבין הדיוט למי היא לא לא מומים היא לא מיל מותים היא לד מומים שהיא בין משום הוא מותים באלה מותים באלה מותים באלה מותים באלה מותים באלה בין מותים באלה משיב שבל מותים באלה מותים באלה מותים באלה מותים באלה מותים באלה משיב באלה מותים באלין היה מותים באלה שלה מותים באלה מותים ביות בשלון היה מותים באלין היה מותים באלים באלה שלה מותים באלים ביה מותים ביותים ביותים